

De plicht van de arts

(Il Dovere Del Medico)

Eenakter

door

LUIGI PIRANDELLO

Vertaling

Jana Beranová & Otto Plat

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE PLICHT VAN DE ARTS - II DOVERE DEL MEDICO** gaan opvoeren, dienen in alle programma-boekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **LUIGI PIRANDELLO** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1998 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **8** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

THOMAS CORSI

ANNE, zijn vrouw

MEVROUW REIS, de moeder van Anne

TITO LECCI, arts

CIMETTA, advocaat

ROSA, kamermeisje

EEN POLITIEAGENT

EEN VERPLEGER

DECOR:

Het stuk speelt zich af in een Zuid-Italiaanse stad. Het toneel stelt voor de hal van het huis van Thomas Corsi. Een kast, een fonteintje, een divan, een antieke leunstoel, een kapstok, waaraan enige kledingstukken hangen; verder enkele stoelen. Middenachter een deur die naar de slaapkamer leidt, rechts een deur naar de overige vertrekken; beide met gordijnen.

Als het doek opgaat, bevinden zich op het toneel mevrouw Reis en de politieagent, de laatste bij de deur rechts gezeten. Hij houdt de wacht en ziet er vermoeid en verveeld uit. Mevrouw Reis staat bij de divan, somber, dreigend en ongeduldig. Ze is in het zwart gekleed en draagt een rouwsluier op haar wollige haar; van onder haar zware, gefronste wenkbrauwen flitsen haar ogen snel en wantrouwend in het rond vanuit haar bleke, harde gezicht, dat is getekend door angst en verdriet. Het is duidelijk, dat ze ergens op wacht. Enkele malen neemt ze de agent op, alsof ze hem iets zou willen vragen, maar ze houdt zich in.

MEVR. REIS (*besluit eindelijk te spreken*): Blijft u nog lang hier op wacht staan?

AGENT: Nee, mevrouw, vandaag waarschijnlijk voor het laatst.

MEVR. REIS: Ah, vandaag? Eindelijk! Nemen jullie hem mee?

AGENT: Dat weet ik niet zeker. Ik meen, dat ik zoiets heb horen zeggen.

ROSA (*op door de deur middenachter, die zij onmiddellijk zorgvuldig achter zich sluit; tot mevrouw Reis*): Ze komt dadelijk. (*wijst naar de deur waardoor ze is binnengekomen en gaat rechtsaf. Een lange pauze. Tenslotte gaat de deur middenachter weer open en Anne komt op; zij sluit de deur eveneens zorgvuldig. Zij is ongeveer dertig jaar; een door verdriet zwaar getekend gezicht, slordige haren, haar ogen rood door het huilen en nachten lang waken*)

ANNE (*rent met open armen naar haar moeder en werpt zich aan haar borst, terwijl haar lichaam schokt van het snikken*): Mamma, mamma! (*beheerst zich dan en maakt zich los van haar moeder; tot de agent*) Kunt u niet een ogenblikje weggaan, alstublieft? Wacht u even aan de andere kant van de deur.

AGENT: Om u de waarheid te zeggen, heb ik orders om de bewaking te verscherpen en niets door de vingers te zien.

ANNE: Maar hij kan zich in bed niet eens verroeren.

AGENT: Dat begrijp ik, mevrouw, maar... (*besluit plotseling*) Heel even dan, mevrouw.

ANNE: Dank u. U kunt die stoel wel meenemen. (*de agent buigt en trekt zich terug. Anne wendt zich om naar haar moeder en omhelst haar opnieuw*) O, mamma, wat ben ik blij dat je teruggekomen bent! Nee, ik maak je geen verwijt, dat je me alleen gelaten hebt.

MEVR. REIS: Je wilde niet met me meegaan. Je wilde hier blijven om al die prachtige scènes mee te maken. En in wat voor een toestand vind ik je nu!

ANNE: Hoe had ik hem in de steek kunnen laten, mamma? Ik ben je erg dankbaar, dat je de kinderen hebt meegenomen. Didi? Frederic? Hoe

maken ze het?

MEVR. REIS: Goed.

ANNE: Didi ook?

MEVR. REIS: Ja, allebei. Maar nu zien we jou toch ook gauw zeker, want ze zeggen, dat hij vandaag wordt weggehaald.

ANNE: Vandaag? Wie heeft dat gezegd?

MEVR. REIS: De agent.

ANNE: Vandaag? Maar dat is onmogelijk. Heeft hij je dat gezegd? (*rent naar de deur rechts en roept*) Kom eens even hier. (*de agent op*) Vandaag, hoe kan dat? Nemen jullie hem vandaag mee?

AGENT: Ik weet het niet helemaal zeker. Ik geloof, dat ik het heb horen zeggen.

ANNE: Maar hij ligt nog in bed! De wond is nog niet genezen. De dokter zal het zeker niet goedvinden, want hij is nog verantwoordelijk voor hem... Gisteren heeft hij gezegd, dat Thomas vandaag voor het eerst heel even op mag.

MEVR. REIS: Dus hij mag al op!

ANNE: Wel nee...! Hij kan niet op zijn benen staan. Hij kan niet eens rechtop zitten in bed, als hij niet ondersteund wordt. (*gaat naar de deur rechts en roept*) Rosa. Rosa! (*tot mevrouw Reis en de agent*) Het zou een grof schandaal zijn! (*Rosa op. Anne tot Rosa*) Stuur onmiddellijk Henri naar de dokter om te vragen of hij hierheen komt. Direct, zonder tijd te verliezen.

ROSA: Ja, mevrouw. (*af*)

ANNE: Juist nu... Nu hij weer een beetje tot leven komt. Na alles wat ze gedaan hebben om hem te redden.

AGENT: Tot uw orders, mevrouw... Kan ik me nog een ogenblikje terugtrekken?

ANNE: Ga gerust uw gang. Hij kan geen vin verroeren. (*de agent af. Anne spreidt haar armen en kijkt wanhopig omhoog*) Ook dat nog! Alsof we niet genoeg gekweld zijn!

MEVR. REIS: Hij wilde niet sterven. De moordenaar!

ANNE: Mamma, mamma, je haat hem... Je hebt het hem niet vergeven.

MEVR. REIS: Ik haat hem, ja, ik haat hem voor al het leed dat hij je berokkend heeft. Voor de smaad die hij jou, je kinderen en mijn hele familie heeft aangedaan. En het is nog niet teneinde. Hij had op zijn minst dood moeten gaan!

ANNE: Voor hem zou het ook beter zijn geweest, ja. En hij wilde werkelijk sterven, mamma, geloof me.

MEVR. REIS: Ik zie alleen maar, dat hij Neri naar de andere wereld heeft geholpen en dat hij zelf nog leeft.

ANNE: Toch heeft hij zijn hart willen raken.

MEVR. REIS: Op zijn hoofd had hij moeten richten, op zijn hoofd!

ANNE: Tot drie, vier keer toe heeft hij het verband eraf gerukt. De doktoren hebben al hun krachten ingespannen om hem te redden. Wat hebben ze niet geprobeerd, dag en nacht, rondom dat bed! En geloof me, hij heeft alles gedaan om het leven los te laten.

MEVR. REIS: Dat geloof ik graag. Hij wist heel goed, wat hem te wachten stond!

ANNE: Nee, mamma, daarom niet, maar om zichzelf te straffen. Jij ziet alleen maar, wat hij misdaan heeft.

MEVR. REIS: Is hij soms geen moordenaar meer, omdat hij wilde sterven? Heeft hij Neri dan niet vermoord...? Heeft hij je soms niet bedrogen met de vrouw van Neri?

ANNE: Ja. ja.

MEVR. REIS: Jij zegt dat ik alleen maar de feiten zie.

ANNE: Maar er is zoveel wat ik weet en wat jij niet kunt weten.

MEVR. REIS: Nu praat je precies zoals hij. Mijn God, het is alsof ik hem hoor. Feiten, die geen feiten zijn... Holle frasen, waar je geen touw aan vast kunt knopen! Zo, op deze manier, heeft hij je altijd bedrogen en verblind.

ANNE: Dat is niet waar, mamma.

MEVR. REIS: Verblind, jawel, verblind!

ANNE: Hij werd gedreven door de begeerte om te leven, zonder zich te bezinnen.

MEVR. REIS: Zonder scrupules!

ANNE: Goed, zoals je wilt. Hoe vaak heb ik niet geprobeerd om hem mijn mening te zeggen over zijn manier van leven, maar hij schonk even weinig aandacht aan mijn oordeel, als aan zijn daden. Het was zinloos om met hem na te praten over wat hij verkeerd gedaan had. Hij haalde zijn schouders op, glimlachte, en dat was dat... Hij moest doorgaan, zonder zich erom te bezinnen, wat goed of slecht was.

MEVR. REIS: Je weet het wel mooi te zeggen!

ANNE: Toch kon niemand hem zijn voortdurende levenshonger kwalijk nemen. Hij bleef zuiver en beminnelijk. Met zijn achtendertig jaar was hij nog net een kind. Met hart en ziel kon hij zich in het spel storten met Didi en Frederic en er helemaal in opgaan. En na tien jaar... nog steeds bij mij... Nog steeds... Misschien zo nu en dan een kleine misstap, maar een leugen... Nee, hij heeft nooit tegen me gelogen. Hij kon niet liegen... met dat gezicht, met die ogen, met die glimlach, waardoor elke dag ons huis oplichtte. Angelica Neri? Wil je werkelijk, dat ik me ertoe zou verlagen om te geloven, dat er tussen haar en mij... Weet je, het was geen gril van hem, zelfs dat niet. Alleen maar

een bewijs van zwakheid, waartegen waarschijnlijk geen enkele man zich kan verzetten. En hij hoefde geen gewetensbezwaren te hebben, omdat hij bevriend was met haar man en omdat die heel goed wist, van welk slag zijn vrouw was. Hoe ze hem te schande maakte, openlijk en met iedereen. Zelfs hier, hier in huis, waar ik bij was, heeft ze geprobeerd Thomas te verleiden met haar dierlijk geile grimassen. Hier, in ons huis. Ik heb het gezien, maar hij niet. We hebben er samen om gelachen, Thomas en ik ... Ja, we hebben er om gelachen, gelàchen! *(lacht en huilt tegelijk)*

MEVR. REIS: Mijn kind, arm kind. Je wordt waanzinnig!

ANNE: Jij maakt me waanzinnig, jij...! De bewijzen... Haar echtgenoot wist alles, niet alleen van Thomas, maar van al die anderen en hij heeft zich daar nooit iets van aangetrokken. Nu heeft hij er een tragedie van willen maken, maar hij had die loopse teef gewoon moeten doodschieten. Daar zou niemand rouwig om geweest zijn! De bewijzen ... Je zou net zo goed kunnen zeggen, dat Thomas zijn revolver bij zich droeg met de bedoeling om Neri te doden, maar hij had hem altijd bij zich, als hij op inspectie naar het platteland ging. *(op dat ogenblik komen Tito Lecci en Franco Cimetta op van rechts. De eerste is groot en stijf en draagt een bril. De tweede is ouder, heeft een klein, bijna grijs puntbaardje en draagt lang achterover gekamd haar)* Ah, daar is de dokter. En bent u ook meegekomen, mijnheer de advocaat?

LECCI: Vanwaar uw verzoek zo opeens? Is er iets aan de hand?

ANNE *(stelt haar moeder voor)*: Mijn moeder. *(tot Lecci)* O, dokter, ik ben buiten mijzelf. Ze willen hem vandaag meenemen.

LECCI: Dat is niet waar. Wie heeft dat gezegd?

ANNE: Die agent daar. Vraagt u het hem maar.

LECCI: Daar geef ik geen toestemming voor, maakt u zich maar niet ongerust. Ik ga op staande voet naar de commissaris van politie. *(tot Cimetta)* Ga je met me mee, Cimetta?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto